

MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

Yedinci Birleşim

8 . 11 . 1961 Çarşamba

İçindekiler

	Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	60
2. — Yoklama	61
3. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	61
1. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'a izin verilmesi hakkında Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi (3/9)	61
2. — Bir komisyon kurularak Millet Meclisi İçtüzüğü'nün ele alınması hususundaki temenni üzerine vâkı görüşmeler	61:62

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Zonguldak Milletvekili Ramiz Karakaşoğlu'na izin verilmesi hakkındaki Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi okunarak kabul olundu.

Paris'te toplanacak NATO Parlâmentoları Konferansına katılacak delegeler hakkındaki Dışişleri Bakanlığı tezkeresi okundu ve her partiden birer delegenin gruplarımlca seçilerek Başkanlığa bildirilmesi hususu kabul edildi.

Ticaret Bakanlığına Maliye Bakanı Kemal Kurdaş'ın, Gümrük ve Tekel Bakanlığına Çalışma Bakanı Cahit Talas'ın ve Adalet Bakanlığına Basın - Yayın ve Turizm Bakanı Sahir Ku-

rutluoğlu'nun vekil olarak atandıklarına dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi okundu, bilgi edildi.

8 . 11 . 1961 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Çankırı
Refet Aksoy	Nurettin Ok
	Malatya
	Kâtip
	Nurettin Akyurt

SORULAR

Sözlü sorular

1. — Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen'in, Paris Basın Atasesinin Devlet memurluğu durumu ve statüsü ile telifi kabil olmuycak siyasi faaliyette bulunduğunun doğru olup olmadığına dair sözlü soru önergesi Basın - Yayın ve Turizm Bakanlığına gönderilmiştir. (6/1)

2. — İstanbul Milletvekili Fahrettin Kerim Gökay'ın, Yabancı hava kumpanyaları seferlerinin tahdid edildiği hakkındaki haberin doğru olup olmadığına dair sözlü soru önergesi Ulaştırma Bakanlığına gönderilmiştir. (6/2)

3. — Amasya Milletvekili Mustafa Kemal Karan'ın, Pancar fiyatları tâyin edilirken istasyonlara uzak kantarlar için yapılan indirimde hangi esasın tatbik edildiğine dair sözlü soru

önergesi Başbakanlığa gönderilmiştir. (6/3)

4. — Amasya Milletvekili Mustafa Kemal Karan'ın, Amasya Lisesi öğretmen kadrosuna dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/4)

Yazılı sorular

1. — Konya Milletvekili Ahmet Gürkan'ın, Kozlu Atatürk İlkokulu öğrencilerinin ellerinde İnönü'nün resimleri olduğu halde Cumhuriyet Bayramına iştirak ettirildiklerinin doğru olup olmadığına dair yazılı soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1)

2. — Konya Milletvekili Ahmet Gürkan'ın, Kozlu Bucak Müdürünün tarafsızlığı ihlâl ettiğinin doğru olup olmadığına dair yazılı soru önergesi İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (7/2)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Refet Aksoy

KATIPLER : Nurettin Ok (Çankırı), Nurettin Akyurt (Malatya)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

2. — YOKLAMA

BAŞKAN — Ekseriyet üzerinde tereddüt vardır, yoklama yapacağız.

(Yoklama yapıldı.)

3. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'a izin verilmesi hakkında Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi (3/9)*

BAŞKAN — Meclis Riyaset Makamının bir tezkeresi vardır, okutacağım.

Genel Kurula

Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, mazeretine binaen, 15 Kasım 1961 tarihinden itibaren 12 gün izimli sayılması Başkanlık Divanının 8 . 11 . 1961 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

BAŞKAN — Başkanlık Divanının bu kararını yüksek tasvibinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Bir komisyon kurularak Millet Meclisi İçtüzüğü'nün ele alınması hususundaki temenni üzerine vâkı görüşmeler*

NURETTİN ARDIÇOĞLU (Elâzığ) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun,

NURETTİN ARDIÇOĞLU (Elâzığ) — Muhterem arkadaşlar, birkaç celsedir, gündemimizde başka madde bulunmadığından, birkaç dakikalık toplantılarla iktifa ediyoruz. Bu arada öncelikle

görüşülmesi lâzımgelen bâzı işler de bu vaziyet yüzünden geri kalmaktadır.

Malûmuâliniz elimizde bir Meclis İçtüzüğü yoktur. Anayasanın geçici bir maddesi, eski Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün toplantılarda tatbik edilebileceğini söylemektedir. Ama, bir geçici komisyon teşkil edilebilir, bu zamandan istifade edilerek, 15 - 20 gün içinde İçtüzük hazırlanabilir. Bu suretle zamandan da istifade etmiş oluruz.

Nitekim Senato aynı suretle hareket etmiş, onlar bir hafta evvel bir Senato İçtüzüğü'nü Hazırlama Komisyonu kurmuşlardır, halen faaliyettedir.

Diğer komisyonlar kuruluncaya kadar İçtüzüğü'nün bir an evvel hazırlanması konusunda bir teklifte bulunuyorum : Eğer müspet rey verirseniz, Anayasanın hükmü dairesinde partilerin üye sayıları oranına göre bir geçici komisyon kurularak, tüzüğü'müzün bir an evvel hazırlanmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN — Buyurun, Coşkun Kırca.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar, elimizde mer'i olarak bulunan geçici İçtüzüğü'nün bir maddesi gereğince içtüzükler hakkında yapılacak tekliflerin Anayasa Komisyonunda görüşülmesi iktiza eder. Cumhuriyet Senatosunun hareket tarzı, mer'i içtüzüğü'nün bu hükmü gereğince, Yüksek Meclisinizi ilzam etmemektedir. Bu itibarla her şeyden önce yapılması iktiza eden şey, böyle bir teklifin yapılmasıdır. Bu teklifin hazırlanabilmesi için bir

komisyon teşkiline lüzum ve ihtiyaç elbette ki, vardır. Ancak, çift Meclisli bir sistemde hazırlanması iktiza eden içtüzüklerin sayısı üçtür.

Birincisi Cumhuriyet Senatosu İctüzüğü, İkincisi Millet Meclisi İctüzüğüdür ve nihayet Türkiye Büyük Millet Meclisinin birleşik toplantılarının usulüne mütaallik kaidelerle, iki Meclisin birbiriyle olan münasebetlerine mütaallik, bilhassa karma Bütçe Komisyonunun teşkili ve işlemleriyle ilgili kaidelerin tesbiti için Türkiye Büyük Millet Meclisi İctüzüğü'nün de hazırlanması lâzımdır ve bu üç metnin birbirine mütenezar olması iktiza eder. Bu itibarla önce Cumhuriyet Senatosunun içtüzük konusunda yaptığı çalışmalarla Yüksek Meclisinin içtüzüğü'nün hazırlanması ile görevlendirilecek arkadaşlarımızın yapacağı çalışmaların birbirine mütenezar olması gerekir. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi İctüzüğü'nün nasıl hazırlanacağına dair birleşik toplantılardan birinde karar almak lâzımdır. Bu itibarla, belki de, en doğru hareket içtüzüklerin ayrı ayrı değil, fakat bir arada hazırlanmasıdır.

Bu hazırlanışta ahenk ve tenazuru temin etmek üzere Riyaset Divanımızın, Cumhuriyet Senatosu Riyaset Divanı ile de temas etmek suretiyle, İctüzüğü'nü ne yolda ve hangi heyet tarafından hazırlanması ve bütün komisyonlarda olduğu gibi içtüzüğü hazırlıyacak komisyonda da muhtelif partilerin ne suretle temsili gerektiği hususunda bir karar alınması zaruridir.

Cumhuriyet Senatosunca alınmış olan İctüzük hazırlanmasına mütaallik kararda ve Senatonun bu konudaki çalışmalarında değişiklikler yapılması da iktiza eder.

Bendenizin teklifim, bu hususun tezekkürünün Riyaset Divanına bırakılması yolundadır. Hürmetlerimi arz ederim.

BAŞKAN — Buyurun, Nurettin Ardiçoğlu.

NURETTİN ARDIÇOĞLU (Elâzığ) —

Coşkun Kırca arkadaşımızın yaptığı teklif ve ileri sürdüğü mütalâalar, benim teklifimin nazara alınmaması için bir sebep teşkil etmiyor.

Cumhuriyet Senatosu, Millet Meclisi ve bunların ikisinin birleşik toplantılarına ait İctüzüğü'nü hangi komisyonlar tarafından hazırlanacağı, bunların hangi meclislerde kimlerin hazırlıyacağı malûmdur. Her Meclis kendi içtüzü-

ğünü hazırlıyacaktır. Nitekim Senato böyle yapmış ve doğru hareket etmiştir.

Bizim de, Millet Meclisi olarak, bir komisyon teşkil etmemiz lâzımdır. Elimizdeki içtüzüklerden de istifade suretiyle, Meclisimizin içtüzüğü birkaç gün içerisinde halledilebilecek durumdadır. Çift Meclis mekanizmasının müşterek işlemlerini gerektiren hususlar da mütaakiben halledilecektir. Meselâ bugün Yüksek Meclise bir kanun teklifi gelse, içtüzük hazırlanmaya kadar, bu kanun teklifinin çıkması nasıl mümkün olacaktır? Eski içtüzüğe göre. Çünkü, Meclisin nasıl çalışacağını Anayasamızın bu husustaki hükmü tayin ve tesbit etmiştir. Yeni içtüzüğü'nü hazırlanmasına intizar ederssek doğru olmaz. Binaenaleyh, her Meclis kendi içtüzüğü'nü hazırlıyacağına göre zaman geçirmemek lâzımdır. Hattâ bu işe bir hafta evvel başlamış olsaydık, bugüne kadar bir hayli ilerleme olurdu. Daha fazla zaman kaybetmemek için, yani Meclis İctüzüğü'nün bir an evvel hazırlanması maksadiyle, geçici bir komisyon teşkili hakkındaki teklifime arkadaşlarımızın müspet rey vermesini rica ederim.

BAŞKAN — Gerek Ardiçoğlu, gerekse Kırca arkadaşlarımızın konuşmalarını gündem harici ve temenni mahiyetinde olarak kabul ettiğimiz için kendilerine söz vermiş bulunuyoruz. Yeni Anayasa hükmünden mühlhem olarak, bir içtüzük hazırlanması yolunda, Riyaset Divanı çalışmalarını yapmaktadır. Burada beyan buydukları veçhile, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi ve bir de Türkiye Büyük Millet Meclisi müşterek toplantıları için 3 tane içtüzük hazırlanması iktiza edecektir.

Çalışmalar hakkında Yüksek Meclisinize malûmat arz olunacak ve komisyonların ne suretle teşekkül etmesi lâzımgeldiği hususunda hükümler getirilecektir.

Şimdi ben bu konuşmaları, demin de arz ettiğim gibi, gündem haricinde bir temenni mahiyetinde telâkki ediyorum. Bu vaziyette verilmiş olan tavrı maalesef reye koyamayacağım.

Gündemimizde görülecek başka iş olmadığından, 10.11.1961 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 15,15